

Raadsbrief

Made, 27 mei 2025

Registratienr.: 20250138792025013879

Onderwerp:	Geothermie Plukmade
Portefeuillehouder:	J.G.M. Vissers
Ambtelijke coördinatie:	Grondgebied
Steller:	W. van Oosterhout

Met deze brief willen wij u informeren over de ontwerpbeschikking die is afgegeven voor het Geothermie-project Plukmade. We hebben de gemeenteraad sinds 2019 regelmatig geïnformeerd over dit project. In een later stadium zal de gemeenteraad worden gevraagd een bindend advies te geven over deze vergunning. We geven u daarom in deze brief alvast een uitgebreide toelichting.

Inleiding

Het glastuinbouwgebied Plukmade is voor het verwarmen van de kassen op dit moment aangesloten op het Amernet. Het Amernet wordt geëxploiteerd door Ennatuurlijk. De warmte is afkomstig van de Amercentrale.

Door RWE, de eigenaar van de Amercentrale, is aangegeven dat zij per 1 januari 2027 gaat stoppen met de levering van warmte aan het Amernet. Al lange tijd wordt er daarom onderzoek gedaan naar alternatieve vormen van warmtelevering.

Uit de onderzoeken is gebleken dat geothermie een goed alternatief is voor het leveren van warmte voor de glastuinbouw. Daarnaast blijkt dat in potentie de goede voorwaarden aanwezig zijn voor een geothermiebron op deze locatie. Een consortium van bedrijven wil dan ook onder de naam Geothermie Plukmade B.V. geothermie gaan toepassen op Plukmade. De kassen kunnen dan gebruik maken van die warmte.

Op 15 januari 2025 is bij ons voor fase 1 van het project een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa)-vergunning aangevraagd op grond van de Omgevingswet. Fase 1 is kortgezegd de aanleg en boorfase van het geothermieproject. De aanvraag is ingediend door Aardyn B.V, één van de 4 aandeelhouders in het consortium Geothermie Plukmade B.V.

Op 27 mei 2025 is door het college besloten een ontwerpbeschikking vast te stellen en een anterieure overeenkomst aan te gaan. Graag willen wij u hierover informeren.

Wat is geothermie?

Geothermie of aardwarmte is duurzame warmte uit de ondergrond waarmee je huizen, gebouwen en kassen kan verwarmen. Diep in de ondergrond (vanaf ongeveer 500 meter) bevindt zich warm water in (poreuze) zand- en gesteentelagen. Geothermie wordt gewonnen uit heet water in deze lagen.

Heet water wordt van grote diepte opgepompt, uitgeoeld en teruggepompt. Via een pijp gaat water omhoog en datzelfde water gaat via een tweede pijp weer omlaag. De pijpen worden samen een 'doublet' genoemd. Een doublet is een combinatie van een put voor het oppompen (productieput) en een put voor het terugvoeren van het aardwarmtewater (injectieput).

Het opgepompte water blijft in een gesloten circuit, via warmtewisselaars wordt de warmte overgedragen op leidingwater dat wordt vervoerd door het warmtenet. Via een verdeelstation wordt het verwarmde leidingwater naar de woningen en/of bedrijven vervoerd en wordt het afgekoelde water weer teruggevoerd naar de aardwarmte-installatie. Een woning of bedrijf wordt op het warmtenet aangesloten via een ontvangstation (ook wel warmte-unit genoemd) in het gebouw.

Geothermie is inmiddels een bewezen techniek voor duurzame, hernieuwbare warmte. Geothermie is een hernieuwbare bron van warmte omdat de warmte ondergronds steeds weer van nature wordt aangevuld. Daarnaast is het een warmtebron waarbij nauwelijks CO₂ vrijkomt, daarom draagt geothermie/aardwarmte bij aan de verduurzaming van de Nederlandse energiehuishouding. Het is een duurzaam lokaal en betrouwbaar alternatief voor aardgas.

Geothermie in Plukmade

Geothermie Plukmade B.V. is houder van de toewijzing 'zoekgebied aardwarmte Made 2' (Plukmade). Geothermie Plukmade B.V. is opgericht in 2019 en heeft als doel om een aardwarmteproject te ontwikkelen in het glastuinbouwgebied van Made. Met deze alternatieve warmtebron kunnen de kassen van Plukmade en ook de woningen in onder meer Breda, Oosterhout en Tilburg van warmte worden voorzien. Dat gebeurt via het bestaand lokaal netwerk van Ennatuurlijk (het Amernet).

Geothermie Plukmade B.V. is een consortium dat bestaat uit de volgende 4 aandeelhouders:

- Aardyn BV
- Ennatuurlijk BV
- Energie Beheer Nederland BV (EBN)
- De Brabantse Ontwikkel Maatschappij BV (BOM)

De locatie van de installatie is nabij Schanseind 31 in Made en is hieronder weergegeven.

Voor de productie van geothermie in Plukmade worden er 4 boorgaten gebruikt. Uit twee geboorde putten zal warm water opgepompt worden vanuit de diepe ondergrond dat vervolgens ontgast en gefilterd wordt. Het gaat dus om 2 doubletten. Het water wordt vervolgens naar de warmtewisselaars geleid waar de warmte wordt overgedragen aan het bestaande warmtenet. Het afgekoelde water wordt vervolgens door injectiepompen weer in de ondergrond gebracht (injectieputten).

Om de productielocatie te kunnen realiseren zal allereerst een mobiele boorinstallatie worden geplaatst voor het uitvoeren van vier diepboringen. Twee boorgaten zullen er voor aanvoer van verwarmd grondwater worden gebruikt en twee boorgaten zullen voor de afvoer van afgekoeld grondwater worden gebruikt. In deze fase is alleen de tijdelijke mobiele boorinstallatie vergunning plichtig. De overige onderdelen zijn vergunning vrij te realiseren. Nadat de diepboringen zijn gerealiseerd, wordt de boorinstallatie weggehaald. Vervolgens wordt een gebouw met pompstation en bijbehorende bouwwerken/voorzieningen gebouwd. Het pompstation en de bijbehorende voorzieningen zijn bouwwerken die voor onbepaalde tijd blijven staan.

Benodigde vergunningen

Plukmade BV maakt bij de realisatie van geothermie onderscheid in twee fasen.

De eerste fase heeft betrekking op het ontwerpen en aanleggen van een boorlocatie, het oprichten van een verplaatsbaar mijnbouwwerk en de uitvoering van boringen tot enkele kilometers diepte. De eerste fase heeft als doel om vast te stellen of er voldoende en geschikte aardwarmte beschikbaar is.

De tweede fase bestaat uit de realisatie van de uiteindelijke winningsfaciliteiten en de exploitatie. In deze fase wordt een pompgebouw geplaatst, vinden de aansluitingen plaats op het warmtenet en start de warmteproductiefase.

De aanvraag die is ingediend heeft betrekking op fase 1. De vergunning voor fase 2 zal pas later worden aangevraagd.

Vergunningverlening KGG

Omdat Geothermie valt onder de Mijnbouwwet heeft Plukmade BV in eerste instantie een vergunning nodig op basis van de Mijnbouwwet. Deze vergunning wordt afgegeven door het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG).

De vergunning die valt onder de Mijnbouwwet heeft betrekking op het ondergrondse deel van de installatie en de effecten daarvan bovengronds (trillingen, geluid). Om die vergunning af te kunnen geven laat het ministerie onder andere een seismische dreiging- en risicoanalyse uitvoeren door TNO.

De vergunning die door KGG moet worden afgegeven wordt startvergunning genoemd. De startvergunning geeft toestemming voor nader onderzoek, het boren, de aanleg van de installatie en het testen hiervan. De startvergunning geeft ook de mogelijkheid om alvast 2 jaar aardwarmte te winnen. Daarnaast is KGG ook verantwoordelijk voor de afgifte van de vergunning voor de zogenaamde milieu belastende activiteiten (MBA). In deze procedure wordt ook besloten op de ingediende MER-beoordeling.

Het proces van de vergunningverlening door KGG loopt nog.

Vergunningverlening gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor het afgeven van een vergunning op grond van de Omgevingswet. Omdat het Omgevingsplan geen ruimte biedt voor het realiseren van een Geothermie-installatie op deze locatie is er sprake van een zogenaamde buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). De vergunning mag op grond van de Omgevingswet alleen worden verstrekt als er sprake is van 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties'. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL) en het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL) bieden daarvoor de beoordelingsregels. In dit geval is de uitgebreide procedure van toepassing.

Tussen de gemeente en KGG vindt afstemming plaats over beide vergunning-trajecten.

Omgevingsvergunning

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant heeft ons geadviseerd over de vergunningaanvraag voor Geothermie. Op basis van dat advies hebben wij een ontwerpbeschikking vastgesteld.

Ter toelichting het volgende.

De aangevraagde activiteit is in strijd met het Omgevingsplan. Het is niet mogelijk om binnen het omgevingsplan af te wijken om de activiteit mogelijk te maken. Dat betekent dat het ruimtelijk inpassen van de vergunning plichtige bouwwerken enkel door middel van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa) kan plaatsvinden.

De aanvraag die daarvoor is opgesteld en ingediend is beoordeeld op relevante aspecten zoals geluidshinder, bodem en lichthinder.

De rapporten wijzen uit dat al deze aspecten geen belemmering zijn om geothermie te realiseren. Enerzijds omdat er geen effecten te verwachten zijn, anderzijds omdat de achtergrondbelasting al zodanig is dat er geen merkbaar effect zal zijn. In een aantal

gevallen stellen we een voorwaarde waarmee we borgen dat men aan de verplichtingen kan voldoen.

De beoordeling heeft dan ook geleid tot de volgende conclusie:

“Er is getoetst of er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan de locatie voor de omgevingsaspecten. Uit deze toets is gebleken dat er inderdaad sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor de omgevingsaspecten.

Er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan omgevingswaarden en bij de voorgenomen ontwikkeling worden de belangen van derden niet in onevenredige mate geschaad, mits wordt voldaan aan de opgenomen voorschriften en voorwaarden.”

Op grond hiervan is besloten de bijgevoegde ontwerpbeschikking vast te stellen.

Bindend advies gemeenteraad

Bij de invoering van de Omgevingswet is door de gemeenteraad een lijst vastgesteld met onderwerpen waarvoor de gemeenteraad bindend adviesrecht heeft bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (artikel 16.15a Omgevingswet). Projecten voor energieopwekking staan op die lijst. De gemeenteraad heeft dus de bevoegdheid om een advies te geven over de aanvraag en dit advies is bindend voor het college. De procedure is dan zo dat de gemeenteraad gevraagd wordt een positief besluit te nemen op de ontwerpbeschikking waartoe het college heeft besloten.

Dat betekent dat de ontwerpbeschikking inclusief zienswijzen en zienswijzerapportage na de zomer aan u zal worden voorgelegd met het verzoek daar een bindend advies over te geven.

Anterieure overeenkomst

Tussen de gemeente en Plukmade BV wordt een anterieure overeenkomst afgesloten. In die overeenkomst worden afspraken vastgelegd over de ruimtelijke procedure, het verhalen van de gemeentelijke plankosten en eventueel te vergoede nadeelcompensatie en de ontmanteling van het bouwplan na afloop van de tijdelijke omgevingsvergunning (in de situatie dat na de exploratiefase niet overgegaan wordt tot realisatie van de uiteindelijke winningsfaciliteiten en er dus geen water wordt opgepompt).

Het afsluiten van een anterieure overeenkomst is een bevoegdheid van het college.

Voor ons is het belangrijk om te weten dat de Geothermie ook daadwerkelijk gebruikt gaat worden voor het verwarmen van de kassen van Plukmade (en niet alleen voor de inwoners van Breda, Oosterhout en Tilburg). In een verklaring van Aardyn is vastgelegd dat zonder deelname van de tuinders Geothermie zowel economisch als technisch niet haalbaar is. Met andere woorden: zonder tuinders geen Geothermie. Die verklaring is als bijlage bij de anterieure overeenkomst opgenomen.

Vervolgproces

Door het college is een ontwerpbeschikking vastgesteld. Die beschikking zal gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd.

De eventuele zienswijzen zullen vervolgens worden beoordeeld in een zienswijzerapportage. Na de zomer zal het college op basis van de binnengekomen zienswijzen en de zienswijzerapportage opnieuw een besluit te nemen over de aanvraag.

Bij een positief concept-besluit zal de gemeenteraad worden gevraagd om hierover een bindend advies te geven. De gemeenteraad krijgt dan de beschikking over de (eventueel aangepaste) beschikking, de binnengekomen zienswijzen en de zienswijzerapportage. Op basis van een positief advies van de gemeenteraad kan het college dan vervolgens de definitieve beschikking vaststellen. Omdat het advies van de gemeenteraad bindend is kan het college daar niet van afwijken.

Of het Geothermie-project daadwerkelijk doorgaat is verder afhankelijk van de startvergunning die door het ministerie moet worden afgegeven én de vraag of er overeenstemming wordt bereikt tussen Geothermie Plukmade BV en de tuinders over de afname van warmte.

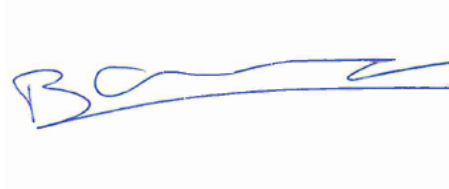
Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd over de stand van zaken het Geothermie-project Plukmade. Na de zomer informeren wij u over het vervolg.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen,

A.J.M. Martens

Gemeentesecretaris

B.H.G. Scholtze

Burgemeester